

باسمہ (دسمبر) 2011
شمارے سلسلے: 43

سپت

مہینہ گی
یک از جگہ کی ہزارگی اکیڑی (رجسٹرڈ) کوئٹہ، پاکستان

اُمّ ارباب

یاسین ضمیر

بندی دل و مونگی جگر مہ اید پیدانہ شد
ارچی کی ڈونڈل کدوم اصغر مہ اید پیدانہ شد

پائی لُو دلبِ خشک دسیدہ کدوم بل خار و سنگ
آہ! مگم نیالِ سوز و تر مہ اید پیدانہ شد

غزلیں

منظور فدا ہزارہ

غمی دنیا رہ پگ شی جم مونی مو
شیشہ بلدے شی خوب ماتم مونی مو

غمائی خود مو پگ از یاد مو رفتہ
پئی نہ موفتوم کی کئی او شدم مونی مو

بامو (دسمبر) 2011

سیت

کونہ مینہ گی

شماره
43

کمپوزنگ و ڈیزائننگ:

معاون ایڈیٹر:

ایڈیٹر:

ایڈیٹر انچیف:

سرپرست اعلیٰ:

سلیم احمد

منظور پویا

یاسین ضمیر

مرزا آزاد

غلام علی حیدری

02

1 تورے پیشلو

04

نمشہ گہ: صابر چنگیزی

2 ادب و زندگی

06

3 موباید زندے خوب ام دشتہ باشی نمشہ گہ: مرزا آزاد

09

نمشہ گہ: منظور پویا

4 گنا یا قربانی

14

نمشہ گہ: یاسین ضمیر

5 قیما

18

نمشہ گہ: لیاقت عاجز و صابر چنگیزی

6 ہائیکو

19

نمشہ گہ: منظور پویا

7 غزل

20

نمشہ گہ: صابر چنگیزی

8 آزرہ ذاتی کمیہ

21-24

نمشہ گہ: یاسین ضمیر

9 غزل از زندگی اہائیکو

www.tnnhazara.org

info@tnnhazara.org

mirza_azad@yahoo.com

مجلہ "سیت" رہ ازی جایا گرفتہ میتذید۔

1- تنظیم نسل نو ہزارہ مغل، علمدار روڈ کونہ

2- ہزارہ سیشتری مارٹ، خارتار مومن آباد کونہ

3- محمد علی سیشتری مارٹ، خارتار مومن آباد کونہ

4- علمدار سیشتری مارٹ، علمدار روڈ کونہ

5- جامعہ امام صادق سیشتری مارٹ، علمدار روڈ کونہ

6- تمار سیشتری مارٹ، نزد مسجد ولی عصر علمدار روڈ کونہ

(رجسٹرڈ)

تنظیم نسل نو ہزارہ مغل
علمدار روڈ کونہ، پاکستان

ایڈرس
ہزارہ گی اکیڈمی

بانی - 25/ کلدار

کورگی تقلید

ہاندنگون قدرتو!

کورگی تقلید کدو یگ، از کتہ علت تباہی،
پسماندگی و جیرگہ شنوئی یگو قوم استہ آدم
باید ارقم استہ امورقم باشہ پائی ہو قدری
جول آتہ ہو دیراز کتہ نورہ مریوم نہ کتہ امور
رقم کی ذیون شریں آزرہ گی یگ، مثل استہ
”مورچہ نورہ مارکد لخشید پائی ہو اوگار کد“
ایدوانہ اورقم کار باید نہ کتہ از وس مو
نباشہ۔

مولائے متقیان حضرت علیؑ مریوم رہ نہ
سے گروہ تقسیم کدہ گتہ کی ”مریوم یاکی عالم
استہ یا طالب علم مگم سے یومنہ گروہ شی یگ
اورقم مریوم استہ کی آر کس کوئی کد امور
نور مورہ وارقم مورچہ پرتو آلی یہ خودگون
شی بلے ہو اختیار نہ برہ ار نور کی باد نور
امو نور پر زدہ مورہ۔“ (نوح البلاغہ۔ باب حکم
و نصابح۔ نصیحت نمبر 147)

آدمائی جیرکتو و آلتو شیجر نہ اورقم
راہ سفر مونہ کی تیسہ کس نہ رفتہ باشد واکور
کی تقلید نہ مونہ اول خوب میسنجہ سراغ

سرچی نہ از او حتی کار ہو سامو نہ نہ فکر از مہ
معاملات زندگی مردمی باشہ یا ذاتی برشی کور
کی تقلید کدو از ہو دکشی کدو کم نی یہ۔

”ڈیکارٹ“ کی نہ میدون علم یگ کتہ
نمشتہ گر بود شجیر سنجیش از خود ہو موکد
حصو صاً نہ میدون فلسفہ شجیر بلے سراغ
سرچی علمی و معلومات ہو شک موکد کی امی
فکر اگو کس دیدگہ نباشد نہ امزی رقم کوشش
ڈیکارٹ یگ اورقم علمی تخلیق موکد کہ یہ
جورہ مو بود۔“

آدم جیرکہ تو شیجر آزاد فکر نہ نہ دامون
سنجیش دیدگہ کس فکر ہوگیری ننه از مریضی
کورگی تقلید فکر ہو دور میلہ۔

دیگ مزار چند نفرائی گشٹنہ و فقیر
زندگی موکد قسمتی یگ روز یگ نفر سنجیدہ و
جیرکتو کہ نہ سفر بور شدہ امی مزار نہ رائی شی
اماد و خر ہو تا ولی چوکیدار مزار کدہ ہو بشی
د مزار رفت کہ شاق ہو دہ مزار تیر کتہ۔ نفرائی
فقیر و گشٹنہ کی د مزار بود چابگ، پگ رہ د
ممرکہ کوئی کدیگ نفر شی گتہ ”الیگو پگ

شوم خیر برید کہ پگ مو از گشنگی د مرگ
 استے آگہ آگو خیل نہ خوردی مو مری دای رقم
 گشنگی د بین اسلام گوشت مُردار حیوان
 خوردو روا یہ بائید امی حر مسافر رہ د آغیل
 بُورده سودا کنی از بائی شی خوب سیرغُو نان
 مو حری پگ شی گفہ از ی کدہ خوب کار ایدنی
 یہ بائید کی بوری۔ فقیرائی مزار حر رہ د آغیل
 بوردہ از بائی شی خوب سیر پُرغُو نان خوردو
 شاق د مزار سریشتنے غزل خاندو و بازی کدو رہ
 گرفت پگ شی یگمے الخوم میزنو غزل مے خاند
 ”حر سودا شد حر سودا شد“ مسافر خونده
 حر جیہشوری غزل و بازی رہ شنیدہ چابک
 رفتہ د ڈالی فقیرائی گشنگہ شریگ شد شاق تا
 حُصَب رہ خوب بازی کدو غزل خاند ”حر سودا
 شد حر سودا شد“ روز واز شد مسافر رفت
 پیش چوکینار مزار کی حر حُو ایستدہ د سفر
 حورئی شونہ از چوکینار پرسید ”الئی امو حر
 مرد کجا کدی بیرو کی ما د سفر حورئی شونوم
 بہ خیر“ چوکینار مزار خندیدہ گفہ بیروز
 فقیرائی گشنگائی مزار حر توره د آغیل بوردہ
 سودا کد از بائی شی غب حوام پور کدو شاق تا
 حُصَب رہ او ماغ ام گرفت ما دیشاق اما نوم کی
 توره خیر کنوم دینوم کی تو ام تنجے ازوا بازی

مونی و یگمے غزل مے خانی کی ”حر سودا شد
 حر سودا شد“ ما گفتمو الید تو از رحنائے حو
 فقیرائی مزار رہ حر حو دیدہ۔

مسافر تنجے چپاگ دروئی حوز رہ
 گفہ وائی از دست کم عقلی و کور کی تقلید ما
 دورہ ازوا کدوم اید خیر ندشتمو حر از مہ سودا
 شدہ۔

☆☆ ☆☆ ☆☆

توجہ

مواز دووری ”ہزارہ گی
 اکیڈمی“ پگ ہمشتہ گرائی
 زبون آزرہ گی رہ از غوچی دل
 خو خوش آمدی و مندہ نشنی
 موگی۔ ”ہزارہ گی اکیڈمی“ از
 صاف دلی و نیک نیتی پگ
 مضامین و مقالائی قلم کارا رہ د
 چاپ میرسنہ۔ بلدے ”ہزارہ گی
 اکیڈمی“ ای لازم نیہ کی
 قنچیفے افکار و خیالائی قلم
 کاراء متفق باشہ۔

ادب و زندگی

تورائی بل حورہ توسط نمشنائی حوروی د روی میرہ۔ امورقم کی یگ ”آرٹسٹ“ احساس و خیال حورہ دوسیلے رنگ روی دروی میرہ۔ ادیب ام فکر و نظر حورہ دوسیلے ”لوز“ احتیلاط دلجی مونہ۔ یعنی ادب یگ ای رقم عمل استہ کی نمشتہ گر تورہ بل حورہ د مینے شی جای میدیہ۔ اینجی آرا و ادیب کی ای کارہ خوب د چمرس شی دسر میرسنہ، نمشتہ شی نام بُر مونہ۔

بُلو گفٹہ شد ادب یگ عمل استہ۔ دزی تورہ ایدشگ تہ لاکن دعین وخت ادبی تخلیق یگ ”ردعمل“ ام استہ۔ یعنی ادب از یگ نور عمل و از دیگہ دور رد عمل استہ۔ عمل از ی خاطر کی ادب فکر و خیال و احساس ادیب رہ روی دروی میرہ۔ رد عمل از ی خاطر کی فکر و خیال وغیرہ خود بخود د وجود نمایہ؛ بلکی د نتیجے عمل بُرو از وجود آدم پیدا موشہ۔ ای تورہ رہ قد یگ سادہ مثال روشو میتنی کی ”مرگ“ مینے آدم احساس غم و ”توی“ احساس حوشی و اوماغ رہ پیدا مونہ۔ پس آگہ ادب عمل استہ و توسط شی ادیب فکر و نظر حورہ روی دروی میرہ، بیسم ای یگ رد عمل ام استہ؛ چہرہ کی ادیب آر عمل رہ کی دگرد گوشے حو کلیدہ مونہ، مطابق ازو عمل، رد عمل رہ د وجود میرہ۔

مینے یگ مخلوقائی دنیا، انسان از ی خاطر یگ بال تر مخلوق استہ کی او اوش اوشدم حورہ دکار اور دو زندگی رہ طبق میل، مرزہ و ایرؤب بل حو اودو و آسو کدہ۔ تاریخ دانا مگیہ کی انسان از دیگہ مخلوقائی دنیا از ی خاطر بال تراستہ کی او از دست دنیائی طبیعت بدل و متاثر شدہ و ازوختہ دنیائی طبیعت رہ بدل و متاثر کدہ۔ ای کار نامہ از دست دیگہ مخلوقا پورہ تہ۔ پس وا از برج انسانا پس مندہ و امروز ام رقم از ارا سال پیش وری زندگی مونہ۔

ہاندائی قدر تو! ای تورہ ناگفٹہ نمہ کی زندگی یگ غدر پیچیدہ حقیقت استہ۔ ای از حو یگو محوص معنا ام ندرہ لاکن مو گفٹہ میتنی کی ”زندہ دم“ امو خیال رہ گفٹہ موشہ کی نہ فقذ از آل روز بُروئی و جود حو متاثر شنہ و ازوختہ آل روز بُروئی و جود حورہ متاثر کنہ۔ ای کار یگ کرات و نو کرات تہ بلکی یگ مسلسل کار استہ و آر زندہ دم مطابق زور و توان حوامی کار رہ دسر میرسنہ و البدامزی خاطر ”آئزن نیوٹن“ گفٹہ کی آر عمل یگ رد عمل ام درہ۔

د اینجی مو تورہ نیوٹن رہ سن نور ادب میری۔ ادب ترجمان فکر و احساس ادیب استہ۔ ای رہ مو نمائندہ خیال و نظر ادیب گفٹہ میتنی؛ چہرہ کی ادیب، قستہ گوی یا نمشتہ گر

ای توره ره روی دروی هو ایشته، مو ای ره گفته میتنی کی ادب از زندگی اید و هت جدا نبوده و شده ام نمیتنه: چره کی ادب یگ "موضوعی حقیقت" استه و موضوع خودشی د حقیقت "عکس معروض" استه. د اینجی معروض زندگی انسانی استه و رقم رقوم زندگی انسانی شجیر سرسمبل ادب ره بدل کنه رفته و امو ادبی تخلیق برجه "کلاسک" ره اختیار کنه کی آل روز زندگی انسانی ره خوب د غو و چی شی رفته، شنجیل کنه. یعنی کی ادب و ادیب جاره بل ترجمانی و عکاسی آل روز زندگی تکیه نکنه بلکی رانمائی کنه، مردم ره یگو سمت ام بدیه.

دروشنگی ازی توره مو باید تخلیقائی ایبا، نمشته گرا و قسمته گویائی آزره گی ره توخ کنی کی امروزه روز جیرکتوائی کی بل زیو و ادب آزره گی کار مونه. تخلیقائی ازوا از اصل هو (یعنی از زندگی) چیقس نزدیک استه؟

موباید ای ره ام توخ کنی کی امروزه ادب آزره گی تا کدم اندازه ره نمائندگی و رانمائی نل از موره مونه؟

امی رقم ای باید توخ شنه کی تخلیقائی نمشته گرائی آزره گی چیقس قد زندگی بند و از استه؟

جواب دئوی ازی سوالا چندو گیرو نیه لاکن هو بتر مالوم موشه کی آر نمشته گر خودشی تخلیقائی حوره مینه ازی "ترزو"

ایشته، جواب شی ره پیدا کنه. ای کار ازی خاطر لازم استه کی ادب شجیر بلنه فکری تبدیلی، یگ خوب وسیله بوده و استه: لاکن بلنه ازو جای رسیدو "نالسنائی" موگیه کی ای کار او و هت شده میتنه کی ادبی تخلیقی بله "روح" هاننده اثر کنه و هاننده ره قد ادیب یا نمشته گر یگ رقم و یگجائی کنه.

یعنی مننه یگ "کلاسک" ای کمال پیدا موشه کی فکر و نظر هاننده ره تبدیل کنه. امی توره ره "سانت بیو" ای رقم موگیه کی امو ادبی تخلیق "کلاسک" جور موشه کی فکر انسان ره ترقی بدیه و پیش رفته، سرمائے فکری ره زیاد کنه. او نزی بابت ای توره ره موگیه کی یگو ادبی تخلیق او غیث "کلاسک" جور شده میتنه کی بلنه یگو مخصوص طبقه نه بلکی بلنه "پگ" نمشته شنه و قنجه "پگ" احتلاط کنه.

ای تورا ره روی دروی ایشته، مو توخ مونی کی امروزه روز بل آزره گی زیو و ادب کار شده رئیه. آدیر جوانوی مود جوش و جذبہ خدمت مونه و یگ خوب سرمائے ادبی ره ام د وجود آورده لاکن د موجودگی ازی حقیقتا، مو باید سن دوور "معیار" شی ام او شرو کنی تاکی قنجه ازی کار، یگ ای رقم ماکم و نورین پئی سنگ د وجود بایه کی دیوال آئنده آزره گی زیو و ادب خوب رُستگی بال شنه و مو امید بره کی امروز غدر نوریه.

☆☆ ☆☆ ☆☆

دیگہ نفر۔ از خاطر ای امزی رقم کارائی از مو
مردم پیشناگون مو و موئی سفیدائی مو ای توره
ره گفتہ کی آزرہ مُربے بدو زندگی خوب ندرہ۔
مثلاً مو دگر دگوشے خو توخ کنی کی او کدم کدم
نفرای بویدہ کی مو د زندگی ازوا بخشے ازوا د نل
خو محبت دشته بوئے، وارہ چیز رقم رقم تورا
موگفتی و پاس از مردون ازوا چیز رقم تورا
موگیم۔ یگ از خوب مثال ازی توره ره مو و د
مینکل امزی شہدائے آزرہ ام دیدہ میتنیم۔ مثلاً
اکثر و بیشتر امزی شہداء وانے کی زندہ بودن،
نور کینہ خریدارا و رفیقون شی خود جائی شی
بیلی، شاید از مینہ خانے ازوا ام کلو غدر قاش
شلو دیدہ نہ موشد۔ لاکن پاس از شہادت یا مُردن
مو مردم آر رقم کوشش خو مونی کی او شہید یا
او نفر کی فوت کدہ آلی د دنیا نیہ اُورہ از یگ
عیبائی انسانی و حامیا یا کمبوتیائی انسانی اے
کیرتہ یگ نُوور ایشته یگ مالاتیکہ ثابت کنی۔
و حتی کی مو ای کار ره انجام میدی، بسم چیز
کار موشہ کی مو انصاف ره و عدل ره د حقیقت
از دست مدی۔ و د یگ کاری کی انصاف و عدل
نہ باشہ او کار گئی ام پیش رفته نہ میتنہ۔ خو د

اکثر و بیشتر مو از شمو اگر د غو و چی
بی سنجیم مالوم موشہ کی د غدر تر معاملات
زندگی خو مو بسیار د عمومی انداز غدر کارا ره
ای رقم د سر میرسنیم کی نتیجے خوب نہ مدیہ۔
مگم از انصاف اگہ توره بوگیم او کار از مو امو
اصل مقصد امزو کار ره ام از دست مدیہ۔ ای
توره ره ما ازی خاطر موگوم کی بے بلغہ یگ
نور بند مثل آزگی د یادہ آمدہ۔ مردم پیشناگو
موگفت کی مردم از مو "مربے بدو زندگی خوب
ندرہ" ای توره کم کم خو د سر مہ برگ موشد
لاکن پگشی پٹی نہ موفتیم۔ خوب و حمت مثل اید
کس ره نمونہ۔ قد و حمت قاتی قاتی پاس از چندین
و حتما یگ توره د یادہ اماد کی راستی شی مو
عماد عجب کارا مونی کی شاید اید مجل
خودگون مو ام نہ پٹی نفتیم کی چیز کار مونیم۔
مو د حقیقت امو کارا ره مونی کی خوش
خودگون مو مایہ یا ضرورت ازو کار ره
خودگون مو دریم، یا ضرورت امزو توره یا
سنجشی انفرادی یا اجتماعی ره خودگون مو
دریم، لاکن سری توره ره پینہ مونیم شد یگ

بل آدم ای توره مایه کی قد شهیدا و دیگه نفرائی از موکی از دنیا گرده یا فوت مونه، مو باید چیز رقم رویه بیلی. د نظر کونائی از مه ما ای ره موگوم کی مو باید یگ نفر ره کی او آدم آر کس کی باشه او ره نه از جائی شی تا ده پی، و نه او ره از جائی شی غدر بال بُری. د آر نو رقم مو قنجه از و نفر نا انصافی مونی. خوب توره هو ای استه کی مو خدا کنه کی د زندگی اجتماعی مو باشه یا د معاملات انفرادی، مو باید عدل و انصاف ره داموئی شی از دست ایله نه کنی. از ی خاطر دیگ معاشره کی انصاف و عدل پائی شی ما کم شنه او معاشره شاید د زندگی شکار پسمندگی و پستی نه شونه.

از چندین سال بود کی مرده بوستانی مه موگفت کی تو د بله شهید یوسفی اگو قرغه (مضمون) نمشته کو. ما چندین کرت کوشش کدوم کی اگو مضمون نمشته کنوم لکن راس بوگوم کی آر کرت کی ما بلده نمشته کدو مشمتوم خبر ندروم کی چیکه آر کرات ناکام موشو نوم. و آر غیبت شکل یوسفی شهید و تورائی یوسفی شهید زنده شده روئی د روئی مه میماد ایسته موشد و سن از مه توخ موکد کی باشو اینالی ای بندخ خدا چیز خیل نمشته مونه.

ما چیز رقم مرتیکه بودوم و آلی ای بندخ خدا مرده چیز رقم مرتیکه جور کده پیش مونه. خوب! بیشتر از تمام امی یگ سوال مرده غدر داموگیر موشد کی هو تو امروز شهید یوسفی ره از کدم زاویه میخائی کی پیش کنی. و امزو نظر کی تو میخائی توره د بابت شهید دوست هو بوگی، آیا او نفرائی کی شهید یوسفی ره پاس از شهادت شی یگ او مقام دده کی شاید د عالم ارواح خود شهید یوسفی ام حیران شونه کی و لا ما هو ای رقم نبودوم، ای دوست عزیز از مه د بابت از مه چیز رقم تورا موگیه. و از طرف دیگه او نفر کی شهید یوسفی ره نه پیش از شهادت و نه پس از شهادت قبول شدت، او نا یگ ای رقم مضمون ره از کدم نظر توخ خادکد. د مینکل یگ امی رقم سوال غدر فکر موکنوم کی او کدم خط استه کی اگه ما امزو توره بوگوم شاید ما د حق یگ شهید کی خداوند عالم خود شی موگه شهید زنده یه و از پیش از مه رزق موخره، نا انصافی نه مونوم. امور رقم کی آر کله نفر از خود هو غدر رفیقا برده شهید یوسفی ام از خود هو غدر رفیقا، بوستا برده و امور رقم تاجائی کی مه یالی خبر شنوم از دو سال شهادت شهید کی یگ عده ای رقم مردم ام استه کی قد عکس و نام از و شهید امروز ام

غدر دشمنی ډره، حتی کی اگه یگ، عکس ازو شهید ډروئی یگ، مجله چاپ موشه یا ډروئی صفحه اخبار چاپ موشه، او نفرا اخبار خاندو و مجله خاندو ره ایله مونه. پس او کدم تورا باشه کی اگه گفته شونه باید بلنه آر دو جانین قابل قبول باشه. پس ما ناچیز سر دست ډ یگ نتیجه رسیدوم کی مو مردم آزره نیاید ډمړدگی یگ نفر هو کلو بال بویری بلکی ډ زندگی ام قدری یگ، دیگه هو ای رقم کنی کی مو فامی ولا امی حق امزی نفر جور موشه. اگه مو ډ زندگی هو یگ، دیگه هو امو جائی یا امو مقام ره ددی کی حقدار شی استه، پس مو بقول انگریزی کی آتومینیکلی ډ زندگی خوب مردائی خوب ام پیدا مونی، شهیدائی خوب ام پیدا مونی، اموات خوب ام پیدا مونی. و از یگ رقم نا انصافی ام نور مومنی کی یگ، عدله مو از محبت کور کورانه، و یگ عدله دیگه مو از دشمنی کور کورانه انصاف و عدل ره از دست مدیه. مو باید یگ، ای رقم کار نه کنی کی تمام زنداره هو از دست میدی کی میدی، پاس ازی مردائی خوب ام پیدا نه تنی یا خدانخواستنه شهیدائی یگ، دیگه هو ام تورا به جیرگه بوگی شهید یوسفی یگ کله سرفروش ملت آزره بودکی عملاً مبارزه ملی هو از سنگر

یا از پلیس فارم تنظیم نسل نو هزاره مغل آغاز کد. بقول رفیق دیرینه خود شهید یوسفی جناب غلام علی حیدری صائب کی "یوسفی او مجل او کارا ره بلنه قوم آزره کدکی امروزه نوجوانا فکر شی ام نه میتنه." ما خود مه غیثت کی تورائی خود شهید یوسفی دیاد مه مایه و ما پس پشت توخ مونوم کی خوب امی نفر کی امروز ډ نام شهید یوسفی تا وره گرفته دگرد گوشه هو نه از خاطر شهید یوسفی و یا از خاطر فکر و عملی شهید یوسفی بلکی از خاطر انا و تنگ نظری یا کم فکری از خود هو تمام درختائی سووز و ډر بلگ و بار ره کوشش مونه کی از موسو به به شهید یوسفی تورائی شی ډ عمل شی کلو فرق ندشت، او یگ ای رقم انسان بودکی ډ چمتی زندگی ډو روزه هو ډ آر میدو کی رافت و ډ کم و حثت ډ امزو میدو شخصیت هو داثبات رسند. اگه زندگی بود کدم و حثت بله ازی توره نمشته هاد کدیم کی یگ شهید چی ارمان ډره، شهید چی رقم عمل مونه، شهید چیز بیخام ډره، و شهید چیز خیل ره ډ میراث هو میله.

☆☆ ☆☆☆ ☆☆☆

گنا یا قربانی

شوی
شوی

خانہ کدو۔ گل چہرہ آریو دست خورہ پس سیر
بُرد و دان خورہ کٹھ واز کدو، ایپسہ کدو او زیتہ
سُستی ہو بُر مکد کی برگہ واز شد و شوی
شی منے پتنوس دو پیلہ چای و ٹوسد رہ ایشته،
منے او طاق امام۔ گل چہرہ شوی ہو نزو آل توخ
کدو، مسخندی کدو گدت کی ”بویخشی دیگہ! آر
جای ریواج شی۔“

ای رہ گفته گل چہرہ بلنہ دست و روی
شُشتو رافت و شوی شی دا حیار خاندو شد۔
امی رقم یگ لازہ تیر شد کی گل چہرہ ترو
تازہ شدہ روئی دروئی شوی خو شیشدت و
پرسید، ”چی خبر؟“

شوی شی دیے دلی جواب دد کی مرہ د
خبر چی کار؟ ما ہو روزگار خوب ڈونڈل موئم؛
لاکن چیز کار کنم کی دچن جای کلو خوب کار
استہ مگم ما رفتہ نمیتنم۔

”چیکہ رفتہ نہ میتنی؟“ گل چہرہ پرسید۔
”نمشتہ یہ کی ایشیائی مردم آداب نہ
شُنه۔“

”خو خیر! خدا مہربانہ۔“ گل چہرہ د
سادگی گدت۔

”خدا ہو مہربانہ۔ تو ام کمگ مہربان
شو۔ تورہ مہ قبول کو۔ آگہ یک وار امو کار رہ
کنی، چی موشہ؟“ شوی شی د عاجزی گل

روز واز شدہ و افتاو اوق بیلند بُر شدہ
کی از کیلکن، گل چہرہ رہ توخ میتنیست۔ گل
چہرہ جیم خورہ دگرہ ہو پید کدو حاو بود۔
چارہ روئی ازو از جیم ہو بُرو بود؛ و امزی
حاضر چمائی ازو واز شد کی روشنی افتاو بل
روی شی میلگید۔ آگہ نہ ہو او قد شوی خو تا
سے بجے شاق رہ داو ماغ و میلہ تیر کدو و نماز
حُص رہ ام قضا کدو۔

گل چہرہ سُن افتاو توخ کدو رئی بود کی
تَنجغے شی، از پشت آورا چم تشکیلی بازی
مُکد۔ او سُن افتاو مسخندی کدو، خود خورہ پالو
دد۔ شوی شی بل جاگہ ہو نبود۔ گل چہرہ صد
بل یگ بل کدو بال شدہ شیشدت۔ او توخ کد کی
بل سیر درچہ آورہ یخ زدد و شق شق کدو، بل
پائی درچہ چتیدہ رئی بود۔ آوازئی نظرائی آو،
بل شی گرفت۔ برہ گ (شال) خورہ دگرد ہو
پید کدو، تا دیر رہ سُن دوور کلین توخ کدو
رافت۔ آخر مویائی تید پرگ خورہ قد ناہنای
خو شانہ کدو، سون دوور درچہ رافت۔

گل چہرہ توخ کی برف دنیا رہ ایسپی
کدو ایشدت۔ بلے بام حانا، بل شخی کوا، بل شاخ
و شا حالائی درختائی بے بلگ و بار، بل سرکا۔
یعنی برف آر جائی رہ کی پیدا کدو، بلنہ ہو

چہرہ رہ گھٹ و بیسم قار گل چہرہ بل اماند او د قار گھٹ کی باز امو تورہ۔ تو چیز رقم مرتیکہ استے؟ چی رقم نان تو پرموشہ کی خاتوی حورہ، ای رقم گب موگی۔ بست کرات تورہ گھٹم کاری حرام، کاری حرامہ۔ ما ای گنا رہ انجام ددہ نہ میتنم۔

باز مانی ازو آردو از چن افته پیش شروع شدد مگم آخر شی جارہ امی کار موشد کی آردوی شی نل حورہ کیل گھٹہ، رائی حو مگھٹ۔ شوی گل چہرہ غدر ہانندہ نیود۔ او د اگو "نواساز کمپنی" کار مکد۔ او تکو مکد کی از وخت حو زیاد تر کارکنہ، تاکی غدر روپی ٹول بیتنہ و خرچے شی حوب پورہ شنہ، کی د فرانس وری مُلگ کلو گرو بود۔ او خیر بود کی گل چہرہ د اگو جای کار نہ میتنست۔ امزی خاطر، او میطلیست کی خاتوی شی، یگ کرات تورہ ازو رہ گوش کنہ مگم گل چہرہ او کار رہ حرام و گنا خیال مکدو او از سر حو تیر بود، از تورہ خونہ۔

ہاتو قد مرتیکہ بیسم او قادی شی تلخ شدد۔ بیسم آردوی شی بیسون اگو فیصلہ را دراشد۔ گل چہرہ سُن پیل چنچہ ششتو رفت۔ ازو خلاص شدہ، او جلالی حورہ جم و جور کد۔ خانہ رہ جارو کد۔ او میطلیست کی د کار خانہ اکتہ شدہ، غم شی شاید غلڈ شنہ، مگم نہ۔ شوی شی میخاست کی گل چہرہ او کار رہ انجام بیدہ

کی حرام استہ و از نظر بین کتہ ترین گنا یہ۔ قاش پیشنے حو ترش گھٹہ، گل چہرہ بیسم بیخ درچہ ایستہ شد۔ برف باریدو بیسم شروع شد۔ دنیا از برف ایسپی بود۔ افتاو مالوم نمشد۔ او درچہ رہ واز کد کی بے بُلغہ باد یخ اماند و گل چہرہ "اُوو" کدہ، پلے درچہ رہ بیسم شفت کد۔ او شال حورہ دگرد حو حوب ماکم پید کدہ گھٹ، "چی حوب دنیا یہ مگم چی بد مردم"۔ ای تورہ از دان گل چہرہ بُر شدد، کی یگ "ایمبولینس" از پیش خانہ شی تیر شد۔ گل چہرہ دیاد شی اماند کی شوی شی دوا نخوردہ، سُن کار رافٹہ۔

"انی هاگ دسرمہ۔ ما ام پرمشت کدم"۔ گل چہرہ سمیدم شوی حو زنگ زد۔ شوی شی موبائل حورہ بال نکد۔ او چن کرات زنگ زد مگم زنگ رفتہ رفتہ خاموش موشد۔ از وختہ فکر کد کی شوی شی در ا بشہ۔ او د چیگ مندد کی چیز کار کنہ۔ او بل حو د حو نالت کد کی حنا خیر شوی شی د کدم مسلا گرفتار استہ؟ و چی پریشانی بردہ کی اورہ سُن نوور ازو گنا کاری بُردہ، و او حویشی بلجے شوی حو اگو رقم کومگ ام نہ میتنہ۔ کشکی از حنوار اگو کس د فرانس مُبود، کی قنچے ازو کومگ موشد۔

د فرانس از حنوار گل چہرہ کس نبود؛ مگم از آغل شی مردم کلو بود کی از بست ظلم و ستم و مجبوری اُتاکد؛ مگم دیگ پیش رفتہ

مُلگ، رسیدہ، و اجارہ دسیال درگی هو پیش رفت کدد۔

چمائی گل چہرہ پُر او دیدہ شد۔ او اوقس تنا شد کی بینون از خدا، ایدکس نزو رسیدہ نہ میتنست۔ کجا او روز کی گل چہرہ آگہ تیمادام مکد، آتئی، آتئی و لائئی گون شی گرد گوشے شی بود۔ کجا ای روز کی آگہ فرشتے مرگ ام بیہ، شوی شی خبر شدہ نہ میتنست تاکی شاو د خانہ بیہ۔

لاکن آلی امی زندگی ازو بود و امی رقم زندگی تیر شدنی بود۔ گل چہرہ بل جاگے هو شیشتہ، اوٹے کدہ رئی بود کی زنگ اما۔ توخ کد کی شوی شی زنگ زدہ۔ او تاکی ٹیلیفون رہ بال کد، آواز شوی شی، دگوش شی اما۔ ”گل! حیر استہ؟ جان تو جورہ؟“

ای رہ شنیدہ، دل گل چہرہ دیگہ ام پُر شد۔ او تورہ گفتہ نہ تنیست۔

”پیلو۔۔۔ پیلو۔۔۔“ شوی شی یگمے جیغ زدہ رئی بود۔

گل چہرہ زبیتہ اوٹے مکد۔ او د بارے شوی هو چی خیال مکد و شوی شی چی بُر شد۔ باوجود کی حُصَب آرہوی شی غلماغل کدہ، باز ام شوی شی او تورہ رہ پُرمشت کدہ، د محبت ازو پُرسان کدہ رئی بود۔

”پیلو۔۔۔ گل چہرہ تورہ نہ موگی؟“

”چہرہ اوٹے مونی؟“

مگم گل چہرہ جُرکے تورہ گفتو رہ نہ دشت۔ او پُرمشت کدد کی چہرہ شوی جورہ زنگ زد۔

”گل! تو کمگ، ماٹل کنو۔ ما اینالی رئی موشوم۔ چابک خانہ میرسُم۔“

”اید۔۔۔ تورہ نیہ۔۔۔ تو۔۔۔ نوای هو خورہ۔“ گل چہرہ اوٹے کدہ گفت۔

ای رہ شنیدہ، مرتیکہ کتہ دم کشیدہ کی تو بلنے امزی تورہ اوٹے مونی۔ حیرہ۔ آلی جان مہ جورہ۔ تو غم نکو۔ خیال از خود هو بیل۔ امی رقم خدا حیر او چیز گفت کی گل چہرہ رہ ہندہ گرفت و اوقدگوش لائے هو، او دیدائی هو پاک کدہ، ہندہ کد۔

قد شوی هو، تورہ گفتہ دل گل چہرہ کمگ جم شدہ مگم ازوختہ او دزی پریشانی گرفتار شد کی شوی شی هو آورہ خوش برہ بلکی کلو خوش برہ؛ لاکن بیسم چہرہ او رہ سُن دوورکاری حرام مُبرہ؟ شوی شی اورہ چہرہ مگیہ؟ کی او کار رہ کتہ کی نہ پیش خدا روی دشتہ شہ، نہ پیش خودشی۔ البداگو مجبوری برہ کی بل زیو آورہ نہ میتنہ۔

بستہ روز امی رقم تیر شد۔ گل چہرہ نان پختہ کدہ و زبیتہ ئی وی توخ مکد۔ دائی نیم بچہ شاو بود کی مرتیکے شی خانہ اما۔ گل چہرہ تاکی اورہ توخ کد، چابک د بغل شی رفت و از کمر شی خوب ماکم گرفت۔ او بل چاتین مرتیکے

حو قد مُشبت زده گفت!

”چیکه بوای حو نخوردی؟“

”مره یخی ککرگ کده. تو امی توره ره
درون رفته پُرسان نه میتنی.“ شوی شی د
عاجزی گفت.

گل چهره ره بیسم خنده گرفت و آردوی
شی درون خانه رافت. اید مالوم نه موشدکی او
آردو حُصَب، منے حو کلچه کده. مرتیکه نزدیگ
آتش شیشدت کی بست و پای شی گرم شنه.
حاتون شی نان ره گرم کده، داوطاق حو بُرد.
ئی وی داغ بود و خیرے تامو شدنی بود. خیر
نگار گفته رئی بودکی یخی تا چن روزِ دیگه ام
تامو نه موشه. مرتیکه د غور خیر ره گوش مکد.
گل چهره پئی بُردکی شوی شی کمر مند
شده. او توره نه گفت. آردوی شی نان حوربو
ره شروع کد. د غیث نان حوربو مرتیکه شی چن
کرات شغره ام کد.

حاتو مرتیکه قصه بنذار کده، نان حوربه
رئی بود. گل چهره آهر پُرسان کدکی چی قصه
استه؟ تو اگو حیل ره از مه پُت کده. مرتیکه گفت
کی ایدگب نیه. گل چهره گفت کی مو آردو د اینجی
بینون از یگ ایگه حو ایدکس ره ندره. ازی
حاطر مو ایدتوره حوره از یگ دیگه حو پُت
نکنی. مرتیکه باز بانه شانه کد. گل چهره یقین
شی پُخته شدکی اگو توره حو استه. او گفت کی
خیر. تو مره نگی. مگم آحر حو ما خیر موشم.

نان حوربه شد. حاتو مرتیکه قد یگ دیگه

حو توره نه گفت. آردوی شی د حاموشی کاسه
پیلے حوره بال کدو سرروی حو شُشته، د
اوطاق رافت. گل چهره کی داوطاق رسید، شوی
شی اوره روئی دروئی حو شدند. بستای شی د
بست حو گرفته گفت کی توره ای یه کی ما
ناجوری سبل دروم. ای ناجوری از ریزه گی قدمه
استه. گل چهره اول حویک کمرگ پریشان شد.
ازوخته گفت کی ای ناجوری حو علاج موشه.
چیکه پریشان استه و چیکه از مه پُت کده؟

”اره! علاج حو موشه مگم از خود حو
پیشلوتر، ما باید آیه حوره علاج کنم.“

”حو اوره ام علاج کو. چی مسئله یه؟“
”چی رقم علاج کنم؟ کار ندروم. از حُصَب
تا بیگار ره میگردم. کس کار نمده.“

”تو د کار خانه دوائی کار نه مونی؟“
”داونجی غیث شناو مورم و مال ره از
کار خانه د دوا حانا بخش مونم. اینمی کار مه
استه کی اموقس روپی مدیه کی کوره از مو آردو
ره ام حوب پُر نه میتنه. امزی حاطر ما توره سُن
دوور ازو کار میروُم کی تو گنا خیال مونی.“

از تائی پائی گل چهره زیمی بُر شدند.
شوی ازو یگ بیروزگار آدم بودکی بسته روز
ره، بل کوره حو سنگ بسته کده مو دوید تاکی
کار پیدا کنه او ای ره فکر مکد کی شوی شی از
وحت حو زیادتر کار مونه. گل چهره ازو آر رقم

فرمائش مکد۔ رقم رقم ناز و نخرہ مکد کی شوی
شی بال مکد مگم چیطور؟ گل چہرہ د چینگ بود
کی چیز بوگیہ یا چیز کنہ؟ شوی شی دستائی
گل چہرہ رہ ماخ کدہ، د عاجزی گفت!

”چارہ امی توره استہ کی ما توره سُن
نوور ازوکار میروم و تو مرہ بویخشی۔“

ای رہ گفتہ مرتیکہ جیم حورہ بل سر
حو کدہ، حاؤ شد و گل چہرہ رہ ای رقم مالوم
موشد کی نصیب شی حاو شد۔ دنیائی آرمان و
آرزوی شی، روئی دروئی شی ویرو شد۔ او
خود شی بیخی دسکرات رفتہ بود۔ تورائی
شوی شی دیادشی اما۔ از کدم کدم طریق کی
او توره حورہ قد حاتوی حو گفت، و حاتوی
شی چیز کار مکد، بنون ازی کی آریو پائی رہ
منہ یگ پیزار چک کد۔

”مگم نزی مابین او خرچہ خانہ رہ چی
رقم پورہ مکد؟“

”نزی مابین او پیسے نوای حورہ از
کجا مکد؟“

”و دملگ چیزئی مکد یا چیطورئی مکد؟“
حاوائی گل چہرہ از چم شی پرد۔ دیگ
مجل، دنیائی ازو بدل شد۔ یگ نوور دنیائی دل
شی بود کی پر از فکر و خیال خوب بود۔ دیگہ
نوور دنیائی بُروئی دل شی کی از مجبوری و
تنگ دستی پُر بود و اوتازہ ازی راس خبر شد
کی اوقس تلخ بود کی نہ تورد موشد و نہ تُف۔

گل چہرہ چیز رقم شاؤ رہ روز کد؟ او
حیر دشت۔ البتہ صُب کی روز و از شد، بیسم
برفیاری بود۔ افتاو بیسم از ہرچہ سر کشک کد،
تاکی گل چہرہ رہ د حاو شی بنگرنہ مگم او مروز
داونجی شوی گل چہرہ حاو بود و افتاو اورہ از
حاو شی بیدار کد۔ گل چہرہ چای آورد و آریوی
شی اوچی کد۔ مرتیکہ سر حو تا پورته کد و اید
گب نہ مگفت۔ گل چہرہ زبیتہ مسخندی کدہ رئی
بود۔ آحر او دان حو و از کد۔ ”بوگی کی کئی مرہ
مُبری کی کاری گنارہ انجام بیوم؟“

مرتیکہ د چینگ بود کی گل چہرہ چیز
موگیہ؟ او شرمندہ شدہ، چارہ امی رہ گفتہ تنیست
کی نہ ای حرام استہ! لکن ازو پیش کی او توره
حورہ تامو موکد، گل چہرہ دستائی شی گرفت و
ماخ کدہ گفت، ”حرام و حلال رہ ایلہ کو، ما شوی
حورہ قربان نہ مونوم۔ تو استے کی ما استوم۔“

گل چہرہ امو غیث راحت و از شچار نیوال
فوٹوائی زووستورہ تا کد کی حوشی قدرقم
رقم ارمو لگندہ بود، چرہ کی مردم موگیہ، اگہ
روئی دروئی آبتی فوٹوائی نورین زووستو
باشہ، بیسم اولاد شی ام اموتر نورین پینا موشہ۔
امی رقم حاو مرتیکہ کی توی شی چار ما موشد
و اولنہ اولادشی دکورہ حاو بود، سُن دوور
ڈاکٹرئی شد کی اولاد دکار شی نبود۔

☆☆ ☆☆ ☆☆

ریز گل کی سنِ شنی از ۱۴ تیر نہ بود

یگمے او یے موکد۔ دنتی آے حو تاشہ شدہ یگمے
موگفت۔

ریز گل: او آبئی جان بیل کی بُوبرہ
غرض نہ گرایلہ آر دوئی مو موکشہ۔

آے ریز گل از رائی شفاعلی یگ بُورہ
شدہ ریز گل رہ ماکم بغل کدہ د او یے سم شد آے
ریز گل مخته کدہ موگفت۔

آے ریز گل: ای خدا کدم روزی بد بود
کی ما د دامون ازی ناسیال بستہ شنوم تمام
روز، د خانائی مریوم مزبوری کدہ یگ لوغمہ
نان پیدانوم از اوحتی یگ شنی ای یے غیرت
ناسیال بُورہ قیمار میزنہ ما چیز کار کنوم چیز
خان د سرحو بانکنوم ای خدا یا ای آدم بدرہ
مرگ، بیدی یا مرہ از غم ازی دنیا بیغام کُو۔ ریز
گل یگمے او یے کدہ آے حُو موگفت۔

ریز گل: آبئی جان او یے نہ کو آتے مہ
حرشی امی بار رہ بُورہ یالی باید زندگی حُو
امی رقم تیر کنی دیگہ اید چارہ نی یه۔

د خدا بدبختی شاق تیر شد روز واز شدد
چو غوکون نور بند یگمے قنچے آواز نور بند حُو
سیبیت موخورد کی ”شاوی تریگ تامو شدہ

شاق غدر تریگ بود مافتی دنتی آؤور
تاشہ شدد شغالایگمے اولجی موکدیگ یگ
کرت جفشور بزغله ام میماد آے ریز گل قنچے
ریز گل از دنیا یے حیر جولگ چل پنیہ رہ بل دان
حو پور تہ کدہ د مسد حاق بود کی یگ کرت یے
بُلغہ دُغ دُوغلائی چئی جوش از گل حُو اماد آے
ریز گل چابک چیمائی حُو ملیدہ از حاق ایسترجی
کدہ بال شد گیرد گوشے حُو توخ کدکی شفاعلی
(آتے ریز گل) د جائی حُو نی یه آے ریز گل دئیدہ
کدہ سونی گل حُو رفت ریز گل ام از حاق بیدار
شدد و از پاس آے حُو سم شد آے ریز گل کی د
گل حُو رسید دید کی شفاعلی چئی جوش و چند
کاسہ رہ بست کدہ بنا برہ کی جان حُو از اولی
بور کنہ آے ریز گل زیر کدہ از بستے چئی جوش
گرفت۔

آے ریز گل: او بیچہ حور بسم چیز بنا
درہ کی حسکری کنی د مرگ حُو بومری تُو
ناسیال اید خیل از دست از تو د خانہ نہ مندہ۔

شفاعلی دست آے ریز گل رہ گلندہ گفدت۔
شفاعلی: کت شو از رائی مہ موگیم بمو
خدا نہ کی دم تو تائی لغہ بُور نوم۔

روز واز شده بیدار شید“

آبے ریز گل کی شاؤ رہ د بیداری حُص
کد درئی شد کی تائی تاوہ آتش وار کدہ حمری
پوختہ کنہ ریز گل ام آلا ف بغل کدہ سونی
بزغلائی هو رئی شد کم کم روپی کہ ریز گل رہ
آبے شی دیدد ریز گل روپی هو ٹول کدہ بلنہ هو
نو دنہ نور بند بُزغلی ابلق خریدد۔

آبے ریز گل یگمے حمری پوختہ موکد کی
شفا علی شلتہ شلتہ شدہ از بورہ اما د چمائی
هُو از شرم بال نمیتنسست پشی شاؤ مرده الی
اما د پیشی آبے ریز گل سوٹ کدہ شیشت آبے ریز
گل قبغده کدہ سون شی توخ کدہ اید تورہ نہ
گفت شفا علی دید کی آبے ریز گل غدر قارہ زیر
کدہ از دستائی شی گرفت۔

شفا علی: او آبے ریز گل دیگہ توبے نو
پشست مه یه کی قیما ر بیز نوم بد کدوم سر هُو د
سنگ ز نوم تو دق نہ شو۔

آبے ریز گل دست شفا علی رہ گلندہ گفت۔
آبے ریز گل: ”کت کو کی حمری در خورد
تُو حرتو امی بار رہ بورہ ۱۵ سال موشہ کی تو
مرہ د آتش زندگی بیرو مونی کشکی از دست
از تو خدا مرہ مرگ میدد روئی مه د تمام دنیا تو
سیا کنہ چم هو بال کدہ ما تنجغے کس تورہ گنتہ
نمیتنوم ار چائی کی موروم مرہوم موگیہ اوئہ

حاتون شفا علی قیما ری ریز گل از دست از تو د
بورو بور شدہ نہ میتنہ تمام روز د حانہ بندی
مومنه۔ ما تورہ خوب پامینوم ای پشیمانی از تو
بلنہ یگ۔ روزہ امروز کی تیر شد از حُبا تو بسم
امو گینہ گلئی ای“۔ شفا علی بسم دست آبے
ریز گل رہ ماکم زیر کدہ گرفت۔

شفا علی: ایم کرت بلے تورے مه باور گُو از
حُبا موروم روزانہ کار نوم دیگہ حاجت نی یه
کی تو د حانے مرہوم رفتہ مزدوری کنی قرار
حانہ بشی۔

آبے ریز گل سُن شفا علی توخ کدہ
مسخندی کدہ گفت۔

آبے ریز گل: هو هو یالی غدر شفت نہ کو
تُو دنیا رہ دای سیتلے هو بیخی بورہ چیز کار
کنوم بل مه ام بلے از تو ناسیال میتفہ۔ بال شو
بورو روئی دان هو بوشی کی ما چائی بیروم۔

آبے ریز گل یک کرت بسم گینہ الی د
سیتلے شفا علی بازی خورد و آتیش ۱۵ سال رہ
پُرموشت کدہ بلدے شفا علی چائی بورد۔

شفا علی چائے رہ او چی کدہ کلوش هو
پوشیدہ از حانہ بنا دشت بورہ آبے ریز گل از
دست شی زیر کدہ گفت۔

آبے ریز گل: شفا علی صدقے تو شو نوم
بالائے تو بو حروم توخ دیگہ د ڈلی قیما ریا نری

خود تو گفتمے قول دینے کی ما دیگہ قیماں نہ
میز نوم مرہ ڈگور اقس بلنے امزی دختر بیسنجو
جوان شدہ آگہ آگو نابلد بلنے هیسی امزی بایہ
از مہ بوپورسہ کی آتے دختر هیس بابا چیز کار
نہ ما چیز بوگم تو خود تو بوگی۔

شفاعلی بسم ستیلہ کدہ گفتم۔

شفاعلی: آے ریز گل دیگہ تو اید اندیش
نہ کو ما ایم کرت قنچے تو قدی کدوم کی دیگہ
نہ ڈالی قیماں یا موروم نہ قیماں میز نوم۔

شفاعلی تورے خو گفتمہ از خانہ بور شد۔

آے ریز گل امروز غدر خوش بود ریز گل رہ
کوئی کد۔

آے ریز گل: ریز گل بچئی ایم کرت آتے تو
بخیر آدم جور موشہ مورہ روزانہ کار نہ دیگہ
قیماں نہ میز نہ زندگی موزی پاس بہ امید خدا
خوشی تیر موشہ۔ ریز گل مسخندی کدہ گفتم۔

ریز گل: آبئی نیماد سیارہ ار رقم کنی
سفید نہ موشہ تو غدر دل خو خوش نہ کو توخ
کار خو ڈ امید آتے مہ ایلہ نہ کنی نہ کی بیخی مو
خاد از گشنگی مُردی۔

آے ریز گل دیراز پئی سرد کشیدہ گفتم۔

آے ریز گل: خدا مہربانہ تو غدر اندیش
نہ کو خوب موشہ ازی پاس بخیر ریز گل بسم
پیش بزغله خو رفت۔

روز بیگما شد شفاعلی خوب د خوشالی
خانہ امام از دانی برگہ کوئی کد۔

شفاعلی: آے ریز گل او آے ریز گل
گجائی؟

آے ریز گل چیفشور شفاعلی رہ شنیدہ
چابگ از خانہ بور شد۔

آے ریز گل: او چیکہ چیفشورنی بسم
چیز کار شدہ۔

شفاعلی از جیب خو روپی بور کدہ سن
آے ریز گل پیش کدہ گفتم۔

شفاعلی: مہ اینی روپی رہ بیستو ۳۰۰۰
کلدارہ۔

آے ریز گل روپی رہ کی دید خانہ
چیمائی شی پور آؤ شد شفاعلی چابگ گفتم۔

شفاعلی: بمو حنا آگہ قیماں زدہ باشوم ما
قنچے تو قدی کدہ نوم کی ما روزانہ کار نوم ای
۳۰۰۰ رہ منہ ٹھیکیدار پیشگی دیدہ۔

آے ریز گل خوشال شدہ روپی رہ چابگ
ایستیدہ ماخ کدہ گفتم۔

آے ریز گل: خدارہ شکر روپی حلال
امروز تو منہ دیدہ۔

ریز گل از خانہ یگمے توخ موکد قنچے از
خود خو مسخندی کدہ گفتم۔

ریز گل: آے از مم غدر سادہ یہ از ۱۵

سالہ کی بازی خوردہ رٹی یہ۔ شاؤ تریگ شد
وہ بیخی شی بلنہ حاؤ کدورٹی شد۔

آبے ریز گل شاؤ رہ خوب دِ حوشی تیر
کد و بل شی ام جم شد۔ یگ کرت ہسم مافتی
کار حو سامو کدہ روز رہ تاو لی اشتاؤ کد۔ روز
واز شد آبے ریز گل کاسے آر درہ دست کدہ رٹی
شد کی حمری پوختہ کنہ۔ ریز گل الاف رہ بغل
کدہ سُن بُزغلائی حورٹی شد ریز گل نزیگ
توتو کی رسید از مغز بل حو ماکم جیغ کد آبے
ریز گل کی جیغ ریز گل رہ شنید آر درہ از بغل
حو دزمیں پور تہ کدہ سُن ریز گل دئیدہ کد۔

آبے ریز گل: ای حاگ دسر مہ چیز کد
تورہ؟
ریز گل اویہ کدہ گھت۔

ریز گل: آبتی بزغله مہ ار بوئی شی نی
یہ آتے مہ شاؤ حسکری کدہ بورہ۔ آبے ریز گل
قنچغے چہاگ دسر حو زدہ گھت۔

آبے ریز گل: ائی خدا تو چہرہ مرد مرگ
نمیدی ما شیجر دتورے از ی بے غیرت ناسیال
بازی موخروم بیخی خانہ رہ بورہ آخر بُزغله
ریز گل رہ ام بورہ چیطور جُرکے شی شد
چیطور دستائی شی مونٹی نہ شد۔

آبے ریز گل قنچغے ریز گل یگمے مختہ کدہ
اویہ موکد کی درگہ ٹخ ٹخ شد آبے ریز گل رفت
درگہ رہ واز کد دید کی چند نفر شفاعلی رہ پشت
کدہ خانہ اوورد شفاعلی تائی حون دان شی واز
رفتد آبے ریز گل کی شفاعلی رہ دید توش کد دِ
جیغ کنو۔

آبے ریز گل: ائی حاگ دسر مہ آتے ریز
گل رہ چیز کد ای چیکہ تائی حو یہ۔
یگ نفر از قدازو نفر کی شفاعلی را
پشت کدہ اوورد گھت۔

نفر: آغئی شفاعلی رہ دو نفر قنچغے چاقو
د شکمبے شی زدہ دئیدہ کدہ حو دِ حو گم کد۔ تا
مو شفاعلی رہ دِ شنا خانہ رسندی شفاعلی دنیا
رہ ایلہ کد۔ آبے ریز گل ریز گل رہ دہ بغل حو
گرفته مختہ کدہ گھت۔

آبے ریز گل: از ۱۵ سال کی ما تورہ
موگفتوم اویہ موکدوم کی قیماز بازی نہ کو ای
حُبائی خوب نہ درہ روز از حو دتو حو سیا بود
روز از مورہ ام سیا کدی۔ ای از دست قیماز ای
از دست قیماز

☆☆ ☆☆☆ ☆☆☆

از مو تاشه یه
کچپه مارائی آغیل
تائی خاشه یه

☆☆

چی خنتمایه
یگ نوتگ دامد امروز
قد بیری مایه

☆☆

تورج مه گوش کو
قدمه نه جنگو لائی
تفنگ خو پیش کو

☆☆

از یگ خانواره
مغل و ترک و آزره
یگ شی بیراره

☆☆

افسوسه د یگ
اید کس د غم شی نه شد
چیپو امده دگ

☆☆

یگ قئی له باچه
د سنگر ایستادیه
آخو بل ماشه

☆☆

خانه شی بیرنه نی
قبر ستونی دُشموره
بیخی غولبه نی

☆☆

شاؤ ترکی یه
آلی قد از کی بوری
رابر مو کی یه

☆☆

نه چم استوم ما قدی کس نه قدی کس ما سم استوم
خوب استوم یاکی بد استوم الئی امی رقم استوم

نه خوب موگوم ما خود خوره نه بد موگوم ما دیگروره
نه زیاد استوم ما از مردوم و نه از کس ما کم استوم

نه موروم ما درائی کس نه موفتوم بلے پائی کس
دین و ایمون مه آزادی د مذہب خو ما کم استوم

مره دیونه موگی بوگی سر آرو کوئی مونی کنو
ما سر آروئی روشنگی ارے ما دیونه شم استوم

قجیر د سرمه باشه شد افتاوی اق مه تاشه شد
زمین مه کربلا استه ٹیک خوری ستم استوم

آزرہ دَ اینجی کم نیہ

یگ لازہ الی	آر دوور
بار خورہ	کی توخ کنی!
پورته کده	مردم زبیتہ!
یگ لازہ الی	پُشترہ
روئی خو سُن	چُقرائی
دیدگوئی خانہ	صد سالہ خو
روئی خو سُن	یگمہ
خاگائی مُردا	پُشت کده
نور دده	درسو کده
زیارت کنہ!!	گیمری کده
ازوختی	اویہ کده
آغیلائی باکلون خورہ	از آغیلائی
ایلہ کنہ	باکلو
اید غم نیہ	یکہ یکہ!
آزرہ دَ اینجی کم نیہ	”ہجرت“ مونہ.....
☆☆	یگ کرت
☆☆	کشکی اووا

قنچغے از کی موگیم تورائی خو اید پرسان نہ کو
چیز رقم ما تیر مونوم روزائی خو اید پرسان نہ کو

پاس از رفتون تو بندی دل مہ اید خبر درج؟
کی رہ ما نشو میدیم زخمائی خو اید پرسان نہ کو

قنچغے طیب دل مہ ار مجل رفتی بوگی
چیز رقم درمو مونوم دردائی خو اید پرسان نہ کو

خاگ پائی تو جم کده بیگا صبا آبی گلی
چیز رقم سرمہ مونوم چمائی خو اید پرسان نہ کو

یگ کرت چاره منہ نشو بیدی خود خو ضمیر
خیره کہ نا جوروم دَ بلائی خو اید پرسان نہ کو

زندگی تورے دل خُو

تُو چیکہ تاشہ مونی؟

قنجے دل مہ چیکہ جنجال درے!

جانِ ناتوی مہ

چیکہ

خگ مل کدہ نلہ مونی؟

چیز میطلبی؟

چیز میطلبی از دلِ پُر خون و پُر کوٹوی نیم زندہ مہ تو

از چیمائی نا اُمید شلتے بے جیرگہ مہ تُو

پئی نہ بُروم

پئی نہ موفتوم

پئی موبروم

تاکہ دم د جان مہ یہ

و

تاکہ خون د رگ مہ یہ

زندگی!

ای

زندگی

تورے خُو قنجے مہ تُو

تو در اس موگی؟

نہ موگی!

بہ مو خدا کہ نہ موگی

کئی شونہ

ما آرزوی دل توره

ٹونڈل کدہ پیدا کنوم

از اوختی

از دل رضائے تُو

روز خوره بیگا کنوم

شاوائی خوره صبا کنوم

خود خوره پیدا کنوم

هائیکو

وادی تیرما یه
بلگا یگمه ٹگ مُوخره
پیتو گُجا یه

مندوم دَ جائی تُو
رفتی لیده از پیش مه
خوشی دَ رائی تُو

تاکئی ره خاوی
چیمائی خُو واز کُوی بخت
دَقدی آوی

تالی سائے توغ (لم) عباؑ علیؑ
قیسہ مردم حسینیؑ زندہ یہ

